

našel tudi med drugimi navzočimi rodoljubi mnogo posnemovalcev. Daljna svečanost se je potem vršila na Janežičevem domu v Lešah, prijazni vasici, nekaj streljajev od farne cerkve oddaljeni. Velikanska cesarska zastava z visoke lipe, jedina, ki se je smela pri svečanosti vedno zvestega slovenskega državljana razviti, med tem ko je isti dan glavno mesto Celovec mrgolelo nemških in prusaških na sežnje dolgih bander — praktičen dokaz ravnopravnosti v naši avstrijski domovini — je kazala mesto svečanosti. Prijazen in prostoren vrt okoli hiše Janežičevih starišev je bil za svečanost primerno priredjen. Oder, klopi, mize, šotori, sence, krčme, kuhinje, vse, vse kar taka narodna veselica imeti hoče, je bilo tu pripravljeno. V hišnem zidu na vzhodni strani zavešeno mesto je kazalo, kjer je spominska plošča. Mnogo nad 1000 glav se je ljudstva zbralo, med katerim so čili sokoliči po navadi red delali. Najprej pozdravi predsednik svečanosti gosp. prof. žl. Kleinmayer vse navzoče posebno pa goste, katere je v tolikem številu poslala sosednja Kranjska, Štajerska, Gorica, Trst, sploh vse slovenske pokrajine. Po prijaznem pozdravu predsednikovem stopi možati zastopnik koroških Slovencev neustrašeni in mnogoletni branitelj slovenskih pravic Andrej Einspieler na oder in razlaga v jedrnatih do srca segajoči besedi pomen današnje slovesnosti in slika Janežičevo rodoljubnost, delavnost in krščansko vernost z tako živimi barvami, z tako gniljivimi besedami, da ni bilo subega očesa. Serim starcem so se potakale solze v sivo brado, oči nježnih poslušalk pa plavale v solzah. Moški govor je svoj namen popolnem dosegel in odbor svečanosti bi ne bil mogel te naloge spretnejšemu možu izročiti kakor ravno mnogoletnemu prijatelju in vodniku Antona Janežiča možatemu Andreju. Po govoru se je pela svečanostna kantata in po nji deklamovala pesem v povzdigo današnje svečanosti zložena. Pela se je nadalje še lepa pesem „Molitev“ in potem je bil pa tudi že čas misliti na pomirjenje telesnih potreb, katere so se že precej glasno pojavljale. Množica se je potem razdelila po prostornem vrtu vsak po svojih potrebah. Med obedomvanjem je igrala godba, glasile so se razne napitnice, brali mnogi pozdravni telegrami in dopisi, kar je vse veselost povzdigovalo in poviševalo, ki je jednakomerno v lepi slovenski zastopnosti in vzglednem redu do pozne noči trpela. Jeden prizor iz te rez imenitne in pomenljive svečanosti se ne sme pozabiti — sivolasi, visokoraščeni starček oče in priletna mamica prijaznega milega pogleda — očetovo, materno srce, — ki nista našla besedi, ko so jima razni prijatelji čestitali in ju pozdravljali, prepolno je bilo miložalostnih in veselih občutkov, samo solze po velem licu so bile priče dogodkov v očetovem in materinem srcu. Konečno kličemo: Slava Janežičevi rodovini in hvala vsem slovenskim rodoljubom od vseh vetrov slovenskih pokrajin! Z Bogom!

Od Koroške meje. Letina pri nas nič kaj dobrega ne obeta. Les, ki je tukaj poglavitna kupčijska reč, nima nikake cene, toraj je za denarje huda. Zimska setev se je zelo slabo obnesla; razve semena, še nekteri niti toliko niso dobili, da bi jim zadostovalo v domačih potrebah. Stavili smo do sedaj zaupanje na kuruzo ali turšico ajdo in krompir, pa tudi iz tega ne bode kaj posebnega, zlasti iz turšice ne, čeravno se je do sedaj še precej lepa kazala. Nenavadna bolezen se na njej pokazuje. Kakih par let sem se brž potem ko se je cvet izcimil, vgnezdil v njem črv, ki ga nagloma vsuši. Ta mali, belkasti, na rilcu črni črv rije potem zmiraj globljeje in globljeje v steblo, da betvo celo zveni. Letos se je ta nadloga tako močno vgnezdila, da človek po s turšico nasajeni njivi gredé, ne vidi niti vsakega petega betva več zdravega. To je huda kuga. — Kako bi se dalo temu v okom priti?

Od Spodnje Pulskave. Letos je pri nas letina prav slaba. Spomladi nam je vzela moča, sedaj pa še nam Bog deža ne da. Imamo že sušo. Rž in pšenica slabo zdajata. Tudi sadja ne bo, čeravno je spomladi lepo cvetelo; mraz ga je vzal. Očitno nas Bog kaznuje. — Žalostno je tudi, da so fantje sedaj tako razposajeni. Edno nedeljo grem po opravkih na Črešnjovec k sv. meši; res mrzelo mi je, da je zraven cerkve v črni leseni bajti krčma in se med svetim opravilom nepokoj dela. Nazaj gredé sem pa tudi slišal, kako so grozno upijali in preklinjali. Taka krčma je prava jama razbojnikov. Mojega tovariša poprašam in mu rečem: takih razuzdancev pa še ne vem, ali sem jih že kde našel? Tovariš mi pa reče: Starložani in Balugeti (Ternovčani) so zavolj svoje surovosti na glasu. Bog jim pamet razsveti!

Politični ogled.

Vojska na Turškem. Bogu vojskinih trum bodi hvala! Vojna sreča se je začela nagibati na srbsko stran. Turki so zgubili pri vходу v Srbijo veliko ljudi in so morali čakati na pomoč. Do 16. avg. so vse svoje sile zbrali in začeli se pomikati naprej proti Moravi, toda ne nad Banjo proti Paračinu, kder so mislili, da stoji za obristom Hrvatovičem general Črnajev z glavno vojsko. Marveč Kerim-paša je naglo črez planine Ejub-pašo poslal s 52.000 Turki, da se polasti Aleksinaca in združi s Saib-pašem, prišedšim s 30.000 možmi iz Niša. Ali tukaj so se Turki goljufali; pred Aleksinacem so zadeli na Črnajeva, ki jih je 19. avg. krepko vrget nazaj. Na to je v noči Kerim-paša iz Knjaževaca pozval Fazli-pašo z 10.000 Turki v pomoč in pri Tešici blizu Aleksinaca 20. avg. zopet prejel Črnajeva, a ta ga je zopet odbil. Drugi den, t. j. 21. avg. pa je Črnajev sam Turke napal in pridobil sijajno zmago, o kateri smo ravno sedaj dobili po telegrafu iz Belegra 22. t. m. to-le poročilo: večeraj je srbska

vojska sijajno zmagala; Hrvatovič je vzel zopet mesto Knjaževac in podil Turke daleč čez planino Tresibabo. To se reče: Hrvatovič je med tem Turkom prišel za hrbet in jim pot zaprl; kako bodo se iz zadrege spravili, to bodemo do prihodnjic zvedeli. — Na jugu od Črnogore je res prišlo, kakor smo zadnjič naznanili, do groznega klanja. Mahmud-paša je hotel vdreti v Črnogoro. Boso Petrovič mu zapre stezo s 6000 Črnogorci in Kučijanci 14. avg. Začne se strelba 3 ure trajajoča, sedaj nekoliko potihne, Turki se pripravljajo na napad z bajonetom, ali v tem trenutku so napadjeni od srditih Črnogorcev, ki od 3 strani sekajo s handžari po Turkih; v par trenutkih so Turki iz 20 šanč vrženi in sedaj pritisne od strani nov bataljon Črnogorcev ter nastane grozna gnječa, borenje in klanje; Turki se spustijo v pobeg in pustijo 5000 mrtvih in 3000 pušek in mnogo vojnega orodja na krvavem bojišču. To je bila do sedaj največja zmaga; Črnogora je rešena, ali padlo je tudi 300 junakov, 3000 pa jih je ranjenih. — Muktar-paša je še vedno zaprt v Trebinjah. Djelaledin-paša mu je hitel na pomoč, pa knez Nikolaj ga je pri Krstacu pobil. Sedaj se pomika Nikolaj s 10 bataljoni proti Novem-pazaru. Tudi v Bosniji je sreča vojna bila Kristijanom mila. Despotovič je blizu Petrovaca hudo pobil Selimbeija in potem vzel Priedor. Vstaš Golub napada Banjoluko, katero brani kakih 800 baši-bozokov. Tako povsod zmagujejo Kristijani, le na Bolgarskem je še vedno samo ubijanje nedolžnih otrok in žensk, vešenje mož, ropanje in požiganje. Toda upati je, da počí kmalu tudi Bolgarom ura odrešenja.

Avstrijske dežele. Baron Hofman je postal državni finančni minister in govori, da bo ta mož v kratkem grofa Andrassy-ja spodrinol, na kar neki slavni nadvojvoda Albreht sili. To je za Avstrijo veselo in dobro znamenje. — Kranjski deželni odbor je v deželni šolski svet izvolil 2 narodnjaka dr. Zarnika in g. Murnika. — Kupčijske pogodbe z vnanjimi državami se bodo preuredile, oh da bi se le Avstriji na korist sklenole, kar dosedanje niso bile. Tako plačujemo Prusom za svoje blago 28 % v zlatu, oni pa nam pri vvažanju svojega blaga v Avstrijo samo 2 % v srebru. Po tem računanju mora Avstrija na korist Nemčiji v par letih celó ubožati. — Istrijska železnica iz Divače v Polo je dodelana in se bo kmalu odprla. — V Liencu na Tirolskem je zborovalo tamošnje katoliško-polit. društvo. Zastopnik koroških Slovencev g. Einspieler je bil kot govornik navzoč in je med drugim rekel: naša Koroška je za ljudske šole plačevala l. 1869 le 10.000 fl. l. 1870 že 28.000; l. 1871 pa 46.000 fl., ki so l. 1872 poskočili na 215.000 fl. in znašajo letos 265.000 fl. To je velik napredek v 7 letih! — Veliki manevri se začnejo za Dunajem 28. avg. Zbranih bo 40.000 mož. — Magjari so veliko Srbov zaprli, med njimi tudi poslanca Miletiča in dr. Kasipinoviča ter pra-

vijo, da sta hotla 20.000 prostovoljcev Srbom na pomoč poslati.

Vnanje države. Ruski car je 18. avg. na čast godu našega cesarja povabil avstrijskega poslanca in več gostov ter zdravico napil, v katerej imenuje Franca Jožefa svojega prijatelja in zaveznika. To je silno važen izrek in poročstvo, da bodeta slavna cesarja šla Kristijanom turškim na pomoč. Angleži so si veliko prizadevali z ministrom Andrassy-jem vred mir napraviti med Srbijo in Turčijo. Vsed tega miru bi Srbi morali vse trdnjave podreti, Turke v deželo sprejeti, vojake razpustiti, 100 milijonov fl. brž in 100.000 cekinov vsako leto Turkom plačati. Srbi tega ne bodo storili. Greki na otoku Kandijskem in pa v Tesaliji so se vzdignoli zoper Turke. Tekla je že kri. Turki ženejo 38 bataljonov iz Arabije v Evropo na bojišče.

Za poduk in kratek čas.

Turki pa bratje naši jugoslavjanski.

Da mi padne kaplja od oblaka,
Nikdje nebi na zemljo padala
Da na konja ali na Turčina,
Da na Turška bijela šatorja.
Srbake pjesme II.

III. Niz Pančeve in Smedereva pri Orsovi zapusti široka Donava našo Avstrijo in nekoliko nižje tudi sosedno nam Srbijo ter se vali med Rumunskim in Turškim naprej v Črno morje. Na levi strani ima Rumunijo na desni pa težno Bolgarijo, ki neizrečeno trpi pod turškim trinoštvom. Kraj Donave so Turki postavili močne trdnjave Vidin, Nikopolje, Ruščuk in Silistrijo. Pri Nikopolju je bila l. 1396. tista nesrečna bitka, v kateri je silni sultan Bajesid 100.000 mož močno vojno cesarja Sigmunda strahovito razbil; 20.000 Kristijanov je obležalo; blizu toliko je bilo vjetih; Sigmund je s celjskim grofom Hermanom komaj utekel čez Donavo v revnem čolnču. Vsed te bitke so turški roparji na svojih kot blisk hitrih konjih poplavili Ogersko, Slavonijo in Hrvatsko in pridrli do Ptujja, ga v naskoku vzeli, izropali, užgali ter iz mesta in okolice 16.000 duš, mož, žensk in otrok z živino in drugim imetjem vred odgnali na Turiko; nekaj so jih prodali v Carigrad, druge pa kot sužnje odposlali v Malo-Azijo.

Pred izlivom v Črno morje se Donava razcepa na 7 precej velikih strug. Med temi je samo ena, namreč sulinska, plovna za velike ladje. Črno morje je kakih 44.000 milj velika morska planjava, ki ima proti severu in vzhodu Rusijo, proti jugu in zapadu pa Turčijo. Od sulinske struge kakih 100 ur proti jugu se pride do carigradskega preliva, t. j. do ozke, komaj 500 korakov široke morske struge med Evropo in Azijo. Struga je 5 ur dolga in ravno tam, kder se začne nekoliko zopet raztezati, na evropski strani stoji krajica vseh jutrovih mest, 2534 let stari — Carigrad ali Konstantinopol, glavno mesto Turčije, sedež turških